

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата економічних наук

Савенко Ксенії Сергіївни

**на дисертаційну роботу Комарницької Наталії Миколаївни
«Формування і оцінювання системи управління інноваційною
діяльністю підприємства», представлену на здобуття наукового
ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління
підприємствами (за видами економічної діяльності)**

**Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами,
планами, темами**

Дослідження присвячене актуальній темі, оскільки в сучасних умовах господарської діяльності інновація стала рушійною силою економічного, технологічного, політичного, екологічного та соціального розвитку суспільства. Тому інноваціями необхідно управляти. Саме управління інноваційною діяльністю є ключовим елементом, від ефективності якого залежить розвиток суспільства загалом та активізація підприємницької діяльності зокрема. У зв'язку з цим особливого значення набувають проблеми щодо формування та оцінювання системи управління інноваційною діяльністю.

Тема дисертаційної роботи відповідає науковому напрямку кафедри екологічної політики та менеджменту природоохоронної діяльності Національного університету «Львівська політехніка» «Трансфер, дифузія і комерціалізація інновацій у сфері збереження довкілля та відтворення

природних ресурсів» (номер державної реєстрації 0115U000451) (акт впровадження від 29.10.2015 р.).

Розроблення теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо формування системи управління інноваційною діяльністю на підприємствах, що відображено у дисертаційній роботі Комарницької Н.М., є актуальною проблемою на сьогодні.

Повнота відображення наукових положень дисертації в опублікованих автором працях

За результатами дисертаційного дослідження Комарницька Н.М. опублікувала 2 колективні монографії, 8 статей у наукових фахових виданнях України (з яких 2 статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних), 1 статтю у науковому періодичному виданні іноземної держави. Окрім того, автором опубліковано 8 тез доповідей на науково-практичних конференціях. Загалом автором опубліковано 19 наукових праць обсягом 5,73 друк. арк., з яких особисто автору належить 4,95 друк. арк.

Опубліковані праці дисертанта в повній мірі відображають основні положення, результати дисертаційного дослідження, а також наукову новизну. Аналізування публікацій дозволяє зробити висновок про повноту викладу та висвітлення матеріалу. З огляду на це, апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою, а кількість, обсяг і якість друкованих праць надають авторові право публічного захисту дисертації.

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження

Аналізування дисертаційної роботи, основних статистичних даних, а також наведених автором розрахунків дозволяє стверджувати, що основні результати досліджень достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. В основу дослідження покладено класичні прийоми економічного аналізу, вивчення достатньої кількості праці провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, а також достатній обсяг апробації результатів дослідження.

Автором чітко окреслені і лаконічно побудовані мета та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні та методичні підходи щодо їх виконання, розроблено і апробовано відповідні пропозиції, які у своїй комплексності є науковим способом вирішення поставлених завдань. Об'єкт і предмет дослідження визначені згідно встановлених вимог. Зміст сформульованих наукових задач логічно узгоджений. Їх кількість можна вважати достатньою для розкриття обраної теми дисертації і вирішення поставленої мети. Особливо варто відмітити, що завдання дослідження, положення наукової новизни і висновки дисертації є логічно взаємопов'язаними, а результати дослідження отримані автором особисто.

В поданій на опонування дисертаційній роботі Комарницької Н.М. сформульовано та обґрунтовано сукупність положень, які характеризуються науковою новизною і свідчать про особистий внесок її автора в розвиток економічної науки. Під час проведення досліджень

використовувалася статистична інформація, отримана як із офіційних джерел, так і в результаті літературного пошуку, виконаного автором.

Вищевикладене свідчить про обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що викладено у дисертаційній роботі Комарницької Н.М. Вибрану тему дисертації розкрито, поставлену мету досягнуто, завдання дисертаційної роботи в цілому вирішено.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що дисертація є завершеною науковою роботою із логічно зв'язною, цілісною композицією, науковим стилістичним наповненням та авторською манерою викладення матеріалу.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження

Наукові положення дисертаційного дослідження Комарницької Н.М. сформульовані автором самостійно та відображають особистий внесок дисертанта в розвиток економічної науки та її галузі – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). В поданій на опонування дисертації сформульовано та обґрунтовано ряд положень, висновків, пропозицій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість.

Наукова новизна роботи викладена автором конкретно, послідовно і системно. Особливо слід відмітити те, що дисертантом вперше запропоновано модель моніторингу параметрів, що характеризують систему управління інноваційною діяльністю. Суттю цієї моделі є відстеження змін наперед визначених параметрів системи управління.

Модель моніторингу допомагає менеджерам і управлінцям приймати відповідні регулюючі рішення (с. 129-135).

Важливим результатом роботи дисертанта можна вважати удосконалення наукового підходу для прийняття рішення щодо розвитку інноваційної діяльності (підр. 3.3 с. 142-161), який дає можливість прийняти вірне рішення з низки можливих. Всі пропоновані рішення відображають певні методи розвитку інноваційної діяльності, а даний підхід допомагає обрати найкращий.

Цінність наукової новизни підтверджується також розвинутим комплексом показників (с. 59-65), які дають можливість оцінити стан системи управління інноваційною діяльністю, визначити переваги та знайти недоліки у функціонуванні.

На позитивну оцінку заслуговують концептуальні засади формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю (с. 40-51). Автор акцентує увагу на тому, що концептуальну основу складають такі взаємопов'язані компоненти, які визначають логіку управлінської поведінки і діалектику схвалюваних рішень та отримуваних економічних результатів.

Також автором розвинуто складові системи управління інноваційною діяльністю (с. 18-28), які дають можливість побачити зв'язки між ресурсами на вході в систему та інноваціями на виході.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Наукові здобутки дисертаційного дослідження Комарницької Н.М. мають практичну цінність для машинобудівних підприємств. Зокрема,

аналітико-процесна модель моніторингу параметрів системи управління інноваційною діяльністю дозволить керівникам та фахівцям підприємства проаналізувати стан системи управління, оцінити фактори впливу та прийняти рішення щодо вибору регулюючого рішення.

Запропоновані методи розвитку інноваційної діяльності та удосконалений підхід щодо вибору одного з них дають можливість здійснювати інноваційну діяльність на новому рівні.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження впроваджено у діяльності підприємств: ТЗОВ «ІНТЕРПЕТ» та ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів», що засвідчується відповідними довідками впровадження та їх прикладний характер.

Отримані результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Національного університету «Львівська політехніка» при викладанні дисциплін: «Креативні рішення та їх комерціалізація у сфері природоохоронної діяльності» та «Трансфер і дифузія інновацій у сфері природоохоронної діяльності» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» (довідка № 129 від 29.10.2015 р.).

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

В цілому дослідження виконане на достатньо високому рівні, але за змістом дисертаційної роботи є низка зауважень та дискусійних положень, а саме:

1. У параграфі 1.3. (с. 42) виділено «..принципи формування та критерії оцінювання системи управління інноваційною діяльністю підприємств...». На нашу думку не можна ототожнювати принципи

формування системи управління інноваційною діяльністю та її оцінювання; щодо критеріїв, то їх немає – виділено показники, а їх вибір не обґрунтовано дисертантом;

2. У другому розділі у параграфі 2.1. у табл. 2.2. наведено 10 показників, що характеризують систему управління інноваційною діяльністю підприємства. Не зрозуміло, чому саме ці показники виділено та як вони корелюють із показниками наведеними у параграфі 1.3. першого розділу;

3. Доцільно на рис. 1.7 (с. 33) «Взаємозв'язок системи управління інноваційною діяльністю з іншими системами управління на підприємстві» вказати й інші види діяльності підприємства;

4. У Додатку Д (с. 218) наведено 16 досліджуваних підприємств, а в Додатку З (с. 224) у вихідній матриці зазначено тільки 14. Тому в дисертаційній роботі доцільно було б пояснити, які саме підприємства не враховано і чому;

5. Пункт 1.3, відповідно до своєї назви, мав би більш вигратну інтерпретацію, якби у цьому пункті було окреслено законодавчо-правове поле здійснення управління інноваційною діяльністю.

Ідентичність змісту автореферату та основних положень дисертації

Автореферат відповідає вимогам нормативних документів МОН України до кандидатських дисертацій (зокрема, п. 13 «Порядку присудження наукових ступенів»). Зміст автореферату повною мірою стисло висвітлює основні положення дисертації. Висновки та

рекомендації, наведені в дисертації і авторефераті, наукових працях Комарницької Н.М. частково відрізняючись деталізацією викладу, у значенневому відношенні ідентичні.

**Загальний висновок щодо дисертаційної роботи та її відповідності
вимогам до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
економічних наук**

За результатами проведеного аналізу є підстави стверджувати, що дисертація Комарницької Наталії Миколаївни є самостійною кваліфікаційною науковою роботою, в якій представлено завершене рішення актуального наукового завдання щодо формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю на підприємствах. Тема дисертації є актуальною, відповідає потребам сучасних підприємств та наукових досліджень з проблематики їх розвитку. Дисертаційна робота містить сукупність результатів, яким властива наукова новизна та практична цінність. Її положення, результати та висновки пройшли апробацію у вітчизняних підприємствах, обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня. За темою дисертаційної роботи надруковано достатню кількість наукових праць.

Зміст дисертаційної роботи та її результати відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), за якою дисертацію подано до захисту. Автореферат дисертаційної роботи змістовно відповідає дисертації та не містить відомостей, які у дисертації є відсутніми.

Дисертаційна робота Комарницької Н.М. відповідає існуючим вимогам щодо дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня

кандидата наук, зокрема вимоги пунктів 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 дотримано. Тому вважаю, що її автор - Комарницька Наталія Миколаївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

**Офіційний опонент,
кандидат економічних наук
викладач кафедри міжнародного
бізнесу та економічного аналізу
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця**

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "K.S. Savenko", written over a faint background.

К.С. Савенко